

НАПРЯМ: СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКА

**СЕКЦІЯ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ І ПРИКЛАДНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ**

БОЛОТОВ Д.С.,
*аспірант спеціальності «Журналістика»
Запорізького національного університету;*

МІРОШНИЧЕНКО П.В.,
*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри журналістики,
Запорізького національного університету
м.Запоріжжя, Україна*

**СПОРТИВНІ РОЗВАГИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПОЛІТИЧНОЇ
ПРОПАГАНДИ ПІВНІЧНОКОРЕЙСЬКОГО ТОТАЛІТАРНОГО
РЕЖИМУ**

Авторитарні та тоталітарні політичні режими завжди намагалися продемонструвати свою міць та могутність усьому вільному світові, щоб ще більше сформувати образ сильної та готової до будь-якого сценарію протистояння системи. Активний розвиток військової промисловості та збільшення чисельності збройних сил, побудова потужної централізованої системи засобів масової інформації задля активної державної пропаганди ідей режиму та повного контролю за соціальним і приватним життям громадян явно недостатньо диктаторам для демонстрації сили. Майже всі нам відомі тоталітарні політичні режими мають одну спільну рису – любов до спорту. Саме спорт є тим фінальним складником для повноцінної домінації у світі. Адже якщо ти маєш безпосередню першість під час змагань, то й маєш вигляд переможця в очах опонента та на політичній арені.

Корейська Народно-Демократична Республіка (Північна Корея) з її однопартійною тоталітарною спадковою системою правління є гарним прикладом, як держава використовує спортивну дипломатію з пропагандистською метою [5]. Після закінчення Корейської війни 1953 року тодішній президент і диктатор Кім Ір Сен та його спадкоємець Кім Чен Ір 1955 року проголосили головну державну ідеологію – чучхе. Документ за партійними принципами поділяв людей на групи, фактично

легалізував культ особистості Кім Ір Сена та регулював міжнародні відносини, економіку й оборону КНДР.

Для того щоб продемонструвати ідеї чучхе й отримати світове визнання, 1995 року Кім Чен Ір, вже в ролі одноосібного керівника КНДР, вирішив організувати найбільше у світі шоу з реслінгу [1]. Цікаво те, що сам Ір був дуже зацікавлений в організації поєдинків не лише з метою пропаганди, а й тому, що сам був великим шанувальником реслінгу, всупереч його протистоянню зі США. Для проведення шоу були залучені японський промоушен NJPW (New Japan Pro Wrestling) та американський WCW (World Championship Wrestling) [2].

Подія отримала назву «Collision in Korea» («Зіткнення в Кореї»), проте офіційно вона звучала так: «Пхеньянський Міжнародний фестиваль спорту та культури задля миру». Змагання відбулися 28 та 29 квітня 1995 року на Першотравневому стадіоні в Пхеньяні. Кард шоу складався з 16 матчів, які розподілили порівну для двох днів. Усі бійці, які брали участь у «Collision in Korea», мали громадянство Сполучених Штатів та Японії. Проте найбільшим досягненням організаторів видовища стала участь американської суперзірки Ріка Флера, який у головному поєдинку протистояв не менш відомому японському важковаговику – Антонію Інокі, який також брав участь в організації боїв. Перед початком шоу співорганізатор Кадзуо Ісікава сказав журналістам, що «Зіткнення в Кореї» – це «борцівська дипломатія в найкращому її вигляді» [5].

Таблиця 1.

Кард другого дня змагання «Зіткнення в Кореї»

Одиночний поєдинок	Хіро Сайто проти Юджі Нагата
Одиночний поєдинок	Акіра Хокуто проти Булл Накано
Одиночний поєдинок	Блек Кет проти Ель Самурай
Одиночний поєдинок	Летючий Пегас проти Летючого Скорпіона
Командний поєдинок	Масахіро Чоно та Скотт Нортон проти Дж Дж Джекс (Акіра Ногомі та Такаюкі Ідзука)
Одиночний поєдинок	Воїн-яструб проти Тадао Ясуда
Командний поєдинок	Брати Штайнери проти Хіроші Хасе та Кенсукі Сасаки
Одиночний поєдинок	Антонію Інокі проти Ріка Флера

Окрім титулованих бійців, задля більшого впливу північнокорейської пропаганди потрібно було запросити представників міжнародних ЗМІ та світових зірок, які б лише своєю присутністю збільшили інтерес до змагань. Ерік Бішофф, керівник компанії WCW, намагався долучити до «Зіткнення в Кореї» все більше впливових на той час американців, таких як Халк Хоган. Проте більшість із них відмовлялися від цієї ідеї. Сам Бішофф коментував це так: «З таким же успіхом я міг би попросити його вирушити на човні до Плутона. Цього ніколи не станеться». Проте Бішофф зміг переконати колишнього боксера й чемпіона світу Мухаммеда Алі прилетіти до КНДР та стати запрошеною зіркою шоу. З боку ЗМІ подію висвітлював кореспондент американського телеканалу Майкл Чіной [1].

Пропаганда політичних ідей КНДР розпочалося відразу, тільки-но реслери та персонал прибули до столиці країни. Як згадував консультант WCW Сонні Воно, вони зв'язалися з японським посольством, щоб повідомити їх про плани, проте представники дипломатичної установи заявили, що не можуть гарантувати їхньої безпеки, й тому учасників доправили до Північної Кореї з Японії військово-транспортним літаком [7]. Після приземлення в людей відібрали паспорти, поділили на дві групи, до кожної з яких були закріплені спеціальні наглядачі. Потім учасникам влаштували екскурсію Пхеньяном й організували урочисте покладання квітів до підніжжя статуї Кім Ір Сена [7].

Задля зображення важливості події представники керівної партії залучили максимальну кількість глядачів. За офіційною інформацією, перший та другий день спортивного змагання «Зіткнення в Кореї» відвідали 165 та 190 тисяч людей. Проте американський спортивний журналіст Дейв Мельтцер стверджує, що справжні цифри є дещо нижчими за офіційні. За його словами, першого дня було зафіксовано 150 тисяч глядачів, а другого 165 тисяч [1].

Цікаво те, що окрім місцевого населення на стадіоні також перебували іноземні туристи. Американське видання *philly.com* 28 квітня 1995 року опублікувало матеріал, де зазначено, що близько 10 тисяч іноземців полетіли до КНДР, аби наживо переглянути змагання з реслінгу. За інформацією видання, туристів та журналістів перевозили в туристичних автобусах разом з членами Трудової партії Кореї. Тих, хто хотів прогулятися містом самотійно, представники партії відстежували та доставляли назад до автобусів чи готелів. Також екскурсоводи вдавалися до активної політичної пропаганди. Наприклад, на здивування американського журналіста на твердження про те, що саме США розпочали Корейську війну 1950 року, головний екскурсовод відповів: «Як ви добре

знаєте, тоді була неділя й корейський народ ніколи не думав про війну. Це сталося на світанку, коли американці її почали. У нас також є документи та матеріали про це» [4].

Взагалі, рішення Північної Кореї відкрити свої кордони для такої кількості іноземців далось нелегко. Протягом багатьох років туристичні візи отримували лише жителі інших комуністичних країн. Але після розпаду СРСР, КНДР довелося шукати нові джерела доходу. Однак заборону для американських туристів було знято лише на один місяць, щоб вони стали частиною пропагандистського дійства [4].

«Зіткнення в Кореї» продемонструвало всю пропагандистську міць Північної Кореї. У головному матчі шоу американська зірка Рік Флер програв японському реслеру Антонію Інокі. Представники Трудової партії Кореї вирішили використати поразку Флера на свою користь. Після матчу вони запропонували бійцеві виголосити промову, де Рік мав підтвердити факт домінації КНДР над США та похвалити «прекрасну та мирну країну Північну Корею» й сказати: «Його довершеність Кім Ір Сен завжди буде з нами». Проте борець відмовився та покинув країну. Вже наприкінці 1995 року північнокорейський уряд організував акцію, коли на столицю Південної Кореї, Сеул, скинули пропагандистські листівки. На них було розміщене зображення, зроблене під час шоу «Зіткнення в Кореї», на якому Інокі перемагає «кривавого» Ріка Флера [4].

Отже, спортивні події спрямовані на міжнародну аудиторію є одним з ефективних елементів пропаганди політичної та військової домінації Північної Кореї у світі. Зокрема, залученість іноземних туристів та спортсменів змогла сформувати імідж «відкритої» та «мирної» країни у той час, коли представники Трудової партії Кореї вдавалися до політичного перевиховання закордонних гостей, маніпулюючи історичними фактами та насаджуючи їм власні ідеї.

Список використаних джерел

1. APR. 29 IN HISTORY: Flair vs. Inoki seen by 150,000 in N. Korea. URL: <http://surl.li/tnome>
2. New Japan Pro Wrestling (NJPW). URL: <http://surl.li/tnopa>
3. NJPW/WCW Collision In Korea – Tag 2. URL: <http://surl.li/tnoee>
4. North Korea Allows Visitors A Tightly Controlled Glimpse Of Its Capital. URL: <http://surl.li/tnomz>
5. North Korea's Pro-Wrestling Propaganda Machine. URL: <http://surl.li/tnoqt>
6. Sports and Ideology in North Korea. URL: <http://surl.li/tnorm>
7. When Ric Flair Traveled to North Korea for the Biggest Wrestling Show of All Time. URL: <http://surl.li/tnolc>
8. World Championship Wrestling (WCW). URL: <http://surl.li/tnoqi>